

Langsua Nasjonalpark

Langsua
nasjonalpark

Velkommen inn i
Langsua nasjonalpark

Utsikt fra Skaget

Langsua nasjonalpark

I Langsua nasjonalpark kan du vandre i et vidstrakt familievennlig lavfjellslandskap. Her møtes frodig bjørkeskog, gammel barskog, bølgenderende vidder og mangfoldig våtmark. Fjellene Skaget (1685 m.o.h.) og Langsua (1553 m.o.h.) er markerte landemerker som også byr på storslagen utsikt.

Nasjonalparken er fjellnatur uten nyere tekniske inngrep, men spor etter eldre tiders bruk finnes både i form av jernframstillingsanlegg, kullmiler og fangstanlegg for villrein. Landskapet har også tydelige spor etter et langvarig og bærekraftig landbruk. Beiting av husdyr har satt preg på store deler av verneområdet og bidratt til et enestående mangfold av planter, dyr

*”...og
signe de fredede flyer
med rykende storm over
ensomme vann og sol
gjennom drivende skyer...”*

Theodor Caspari

og fugler. På lysåpne steder vokser skjeggklokke. Områdene her har de eneste forekomstene i Nord-Europa, med Alpene og Karpatene som nærmeste voksesteder.

I frodig bjørkeskog vokser orkideer og høgstauder sammen med fjellfiol, tysbast og kongsspir. Myrene og våtmarkene er viktige leveområder for sjeldne planter og fugler, som huldrestarr, finnmarkstarr, gullmyrklegg, dobbeltbekkasin, myrhauk og trane. I barskogene vokser sjeldne sopp og lav på

gamle og døde trær. I Langsua nasjonalpark er du velkommen til et aktivt og variert friluftsliv! Adkomstmulighetene er gode både fra Valdres, Fron, Land og Gausdal. I området finnes en lang rekke merkede stier og løyper. Buer og utleiehytter er åpne for deg som vil overnatte. Jakt- og fiskekort er lett tilgjengelig, og mulighetene mange.

Vernet: 11. mars 2011, utvidelse av gamle Ormtjernkampen nasjonalpark (1968).

Vernet areal: 537,1 km².

Beliggenhet: Øystre Slidre kommune, Nord-Aurdal kommune, Nordre Land kommune, Gausdal kommune, Sør-Fron kommune og Nord-Fron kommune.

Verneformål: Området er vernet for å ta vare på et stort og villmarkspreget lavfjellslandskap, med viktige leveområder for sjeldne og sårbare plante- og fuglearter, kulturminner og særpregede kvartærgeologiske forekomster.

Verneregler: Se side 15.

Lirype (Lagopus lagopus)

Vernet: 11. mars 2011.

Vernet areal: 44,9 km².

Beliggenhet: Nord-Fron kommune og Sør-Fron kommune.

Verneformål: Området er vernet for å ta vare på et spesielt myr- og våtmarksområde. Naturreservatet er et svært viktig leveområde for sjeldne og sårbare plante- og fuglearter.

Spesielle verneregler: Motorferdsel på vegen mellom Veslefjell og Øyangen er tillatt. Bruk av robåt, kano e.l. er tillatt i Øvre - og Nedre Hørsjøen f.o.m. 20. juni i samsvar med forvaltningsplan. Bruk av robåt er tillatt på de samme vatna tidligere på året, i forbindelse med fiske i samsvar med forvaltningsplan. Se ellers avsnitt om verneregler på s. 15.

Mogop (Pulsatilla vernalis)

Hersjømyrin naturreservat

En mosaikk av ulike naturtyper gjør det spennende å vandre i Hersjømyrin naturreservat. De store vatna Øvre Hersjøen, Nedre Hersjøen og Langvatnet setter preg på dette store verneområdet. Disse vatna er en viktig del av leveområdet for mange våtmarksfugler. Sammen med store myrområder, bekker og elver, gammel barskog og frodig fjellbjørkeskog utgjør dette et variert leveområde for en lang rekke sjeldne og sårbare fugle- og plantearter. Flere steder er vegetasjonen preget av langvarig beiting. Denne beitepåvirkningen gir blant annet rike forekomster av lyselskende planter som mogop, snøsøte og fjelltjærebloom. Naturreservatet byr også på storslagen utsikt inn mot Langsua nasjonalpark!

**Mogopen
har lukket seg.
Den mjuke hårete planten er
mjuk og varm å ta på
-skal ikke fryse
om det kommer snø.**

*Einar Sigstad i Våren
og Fjellet*

Oppsøker du Hersjømyrene i et godt smågnagerår vil du kunne møte myrhauk og jordugle som jakter lett synlig i åpent myrterreng. I slike år er også fjellvåk og tårnfalk hyppige innslag i områdets fuglefauna. Det er imidlertid våtmarksfuglene som er hovedgrunnen til at myrområdet er vernet. Sjøorre, havelle, krikand, storlom, trane, myrsnipe og grønnsnik er eksempel på arter som opptrer mer eller mindre vanlig. I vierkratene møter du flotte spurvefugler som lappspurv, blåstrupe og gulerle! Bruk også litt tid i blautmyra og let etter kjøttetende planter....her vokser både smal- og rundsoldogg på konstant jakt etter insekter.....

Til Hersjømyrin naturreservat kommer du lettest fra vegen som går fra Veslefjell og ned mot Øyangen. Andre muligheter er å gå inn fra Storhølsæter eller fra vegnettet vest for området. Ta med vanntett fottøy, fuglebok og kikkert! Husk at du er gjest i et naturområde hvor hensyn til sårbart dyre- og planteliv er nødvendig.

Langs Naustelona

Trane (Crus grus)

Hynna naturreservat

Hynna naturreservat er et Ramsarområde. Det betyr at reservatet har internasjonal verneverdi, kun de ypperste våtmarkene i Norge får denne statusen!

Forvaltningen av slike særlig verdifulle naturområder følges med argusøyne.

Her kan du vandre i 60 kvadratkilometer unik fjellnatur med myr, hei, granskog, vatn og sjøer. Størrelsen på området gjør at sky fuglearter som krever store leveområder trives her. Myrtypene er varierte, fra tørre til våte og fra fattige til rike. Rikmyrene er viktige både for sjeldne fuglearter og krevende planter. Rundt sætrene som ligger inntil reservatet, er det naturbeitemark og beitepåvirket skog som også innehar et nøyte tilpasset biologisk mangfold.

**Om
sjøormen i
Hornsjøen er det
ingenting å si,
men storlomen ligger i
Gulsandvika og soler seg.**

*Einar Sigstad i Våren
og Fjellet*

En vandring i Hynna gir deg garantert fugleopplevelser. Spennvidden i området gjør at en lang rekke arter kan ses; kongeørn og fjellvåk kan seile over viddene, haukugla kan sitte speidende i en tørrtøpp, trana rope fra myrene, lavskrika pludre i granskogen, storlomen svømme på Hornsjøen eller rødstilken varsle i myrkanten. En tur natterstid kan gi

deg spennende møter med spillende dobbeltbekkasin. For den botanisk interesserte er muligheten for å se arter som huldrestarr, fjellfrøstjerne og brudespore en god grunn for en tur i dette verneområdet. Til Hynna naturreservat kommer du lettest fra

Vestfjellvegen, gjerne med utgangspunkt fra Kittilbu. Andre muligheter er å gå inn fra Revsjøvegen, Dokkfaret eller fra en av sidevegene som kommer opp fra Gausdal. Ta med vanntett fottøy og kikkert! Husk at du er gjest i et naturområde hvor hensyn til sårbart dyre- og planteliv er nødvendig.

Vernet: Vernet i 1990 og betydelig utvidet 11. mars 2011. Området har Ramsarstatus (internasjonalt verdifullt).

Vernet areal: 64,3 km².

Beliggenhet: Gausdal kommune.

Verneformål: Området er vernet for å ta vare på et spesielt myr- og våtmarksområde. Naturreservatet er et svært viktig leveområde for sjeldne og sårbare plante- og fuglearter.

Spesielle verneregler: Motorferdsel samt bruk av sykkel og hest på Reinsåsvegen fram til Reinsåsen er tillatt. Bruk av robåt, kano e.l. er tillatt på Nedre Reinsjøen f.o.m. 20. juni i samsvar med forvaltningsplan. Bruk av robåt er tillatt på flere andre vatn tidligere på året, i forbindelse med fiske i samsvar med forvaltningsplan. Se ellers avsnitt om verne-regler på s. 15.

Myrlandskap langs elva Hynna

Vernet: 11. mars 2011.

Vernet areal: 19,1 km².

Beliggenhet: Øystre Slidre kommune.

Verneformål: Området er vernet for å ta vare på et spesielt myr- og våtmarksområde. Naturreservatet er et svært viktig leveområde for sjeldne og sårbare plante- og fuglearter.

Spesielle verneregler: Bruk av robåt, kano e.l. er kun tillatt på Etne og Kjølaåne f.o.m. 20. juni i samsvar med forvaltningsplan. Se ellers avsnitt om verneregler på s. 15.

Myrhauk (*Circus cyaneus*)

Kjølaåne naturreservat

Fra Yddin (854 m.o.h.) stiger det slake terrenget svakt mot nordøst. Åpne, store myrer som er oppdelt av små bjørkekoller, preger landskapet. Flere av myrene er rike, og i kantene vokser vierkrattene frodige og tette. Kjølaåne og Etne slynger seg karakteristisk gjennom landskapet. Kjølaåne naturreservat har unike naturkvaliteter.

Store og rike myrområder som dette har gjerne vært utsatt for grøfting, enten for skogreisning eller oppdyrking. Myrene nord for Yddin har et stort artsmangfold og representerer et nasjonalt verdifullt naturdokument.

**Det
finns veger det ikke
haster med,
koselige søndagsveger med grå
stein og grastuster i.....**

Einar Sigstad i Våren og Fjellet

I sommerhalvåret er fuglelivet rikt og variert.

Våtmarksfugler som trane, svømmesnipe, rødstilk, grønnstilk, enkeltbekkasin, dobbeltbekkasin og vipe preger området. Et sjeldent og spennende innslag er fjellmyrløper, en fugleart som er nøye tilpasset de bløteste myrene. I gode smågnagerår ses myrhauk og jordugle jaktende over myr og vierkratt.

Plantelivet byr også på godbiter! Den botanisk interesserte har muligheter for å se arter som huldrestarr og finnmarkstarr i dette åpne myrlandskapet.

Til Kjølaåne naturreservat kommer du lettest via vegen som går innover fra Heggnes i Øystre Slidre mot Storeskag (betalingsbom). Ta med vanntett føttøy og kikkert! Husk at du er gjest i et naturområde hvor hensyn til sårbart dyre- og planteliv er nødvendig.

Bergsetvatnet

Vernet: 11. mars 2011.

Vernet areal: 14,8 km².

Beliggenhet: Gausdal kommune og Nordre Land kommune.

Verneformål: Området er vernet for å ta vare på et spesielt myr- og våtmarksområde. Naturreservatet er et svært viktig leveområde for sjeldne og sårbare plante- og fuglearter.

Spesielle verneregler: Motorferdsel på Vestfjellvegen er tillatt. Bruk av robåt, kano e.l. er tillatt i Toftsætervatnet og Snæra f.o.m. 20. juni i samsvar med forvaltningsplan. Bruk av robåt er tillatt på de samme vatna tidligere på året, i forbindelse med fiske i samsvar med forvaltningsplan.

Se ellers avsnitt om verneregler på s. 15.

Fjellmyrløper (Limicola falcinellus)

Oppsjømyra naturreservat

Kjører du Vestfjellvegen mellom Holsbru og Oppsjøen passerer du gjennom Oppsjømyra naturreservat. Store myrstrekninger ligger på begge sider av bilvegen oppe på Oppsjøhøgda, og det åpne landskapet gir utsikt både mot Jotunheimen, Langsua og Synnfjell.

Flate, åpne myrer med koller bevoskt med gammel gran og fjellbjørk er typisk for dette området. Myrtypene varierer fra tørre utforminger til bløtmyr hvor du må se deg for hvor støvlene settes! Denne variasjonen i myrutforminger er en av hovedgrunnene til at området er vernet som naturreservat. Toftsætervatnet, Snæra og Vesle Skjervungen er idylliske vatn som innbyr til matpause.

I sommerhalvåret kan du oppleve et spennende fugleliv. Våtmarksfugler som trane, svømmesnipe, rødstilk, grønnstilk, småspove og vipe preger området. Et særegent innslag er fjellmyrløper, en fugleart som er nøye tilpasset de bløteste myrene. Dette er en av de få stedene i Sør-Norge hvor denne arten kan oppleves! For de botanisk interesserte er det muligheter for å se arter som finnmarsstarr, skjeggklokke og brudespore, en god grunn for en tur i dette verneområdet.

**Ute i
myrsigene stakk
bekkasinhodene opp
som små kuler
- de flyr opp på kort hold
og er borte**

*Einar Sigstad i Våren
og Fjellet*

Til Oppsjømyra naturreservat kommer du lettest fra Vestfjellvegen, gjerne med utgangspunkt fra Oppsjøhøgda. Andre muligheter er å gå inn fra Skjervungen eller fra vegen som går inn mot Ormtjernsætra (betalingsbom). Ta med vanntett fottøy og kikkert!

Husk at du er gjest i et naturområde hvor hensyn til sårbart dyre- og planteliv er nødvendig.

Oppsjømyra

Sebu-Røssjøen

Røssjøen naturreservat

De store vatna Rotvollfjorden, Røssjøen, Steinbui og Sæbu-Røssjøen setter preg på dette store verneområdet. Disse vatna er viktige tilholdssteder for våtmarksfugler. Sammen med store myrområder, bekker og elver, gammel barskog og frodig fjellbjørkeskog utgjør Røssjøen naturreservat et variert leveområde for en lang rekke sjeldne og sårbare fugle- og plantearter. Denne mosaikken av ulike naturtyper gjør det spennende å vandre i dette landskapet. Flere steder er vegetasjonen preget av langvarig beiting, tydeligst ses dette nær sætrene som det finnes flere av rundt verneområdet. Denne beitepåvirkningen bidrar også til det rike artsmangfoldet.

Vernet: 11. mars 2011.

Vernet areal: 24,1 km².

Beliggenhet: Nord-Aurdal kommune, Etnedal kommune og Nordre Land kommune.

Verneformål: Området er vernet for å ta vare på et spesielt myr- og våtmarksområde. Naturreservatet er et svært viktig leveområde for sjeldne og sårbare plante- og fuglearter.

Spesielle verneregler: Bruk av robåt, kano e.l. er tillatt på Rotvollfjorden. På Røssjøen, Steinbui og Sæbu-Røssjøen er slik bruk tillatt f.o.m. 20. juni i samsvar med forvaltningsplan. Bruk av robåt er tillatt på de samme vatna tidligere på året, i forbindelse med fiske i samsvar med forvaltningsplan. Se ellers avsnitt om verneregler på s. 15.

I fjellbjørkeskogen finner du rik og frodig høgstaudevegetasjon. Leter du i myrkantene dukker det opp orkideer og andre krevende planter. Langs bekkene vokser kongsspir og sumphaukeskjegg, mens skjeggklokka står sommerblå på lysåpne steder. Fuglelivet er variert med en lang rekke våtmarksarter. Trane, dobbelt-

bekkasin, rødstilk og storlom er eksempler på dette. I vierkrattene synger den vakre blåstrupa sammen med den allestedsværende løvsangeren, Norges vanligste fugl!

Til Røssjøen naturreservat kommer du lettest på sti fra Lenningen, Tronhus, Slaveriet eller Rotvollstølen.

Fra 20. juni kan du fritt benytte kano på de store vatna. Ta med vanntett fottøy og kikkert!

Husk at du er gjest i et naturområde hvor hensyn til sårbart dyre- og planteliv er nødvendig.

*«Vil du selge
fiskevatnet eller ikke?»
spurte bymannen.
«Nei selge det vil jeg ikke»
svarte bonden,
«men kjem du her til sommarn
så skal du få drikke så mye
du er god for.»
ukjent...*

Kongsspir (*Pedicularis sceptrum carolinum*)

Skardberga naturreservat

I Skardberga naturreservat kan du vandre i gammel fjellgranskog og nyte roen som ligger i dette landskapet. Store trær, små trær, gamle trær, døde trær, liggende trær.... Alt dette er naturens kretsløp! I brattberget under Skardberga (1027 m.o.h.) er grantrærne ekstra imponerende!

I myrkanterne står de store furuene, kjempene som har stått her i hundrevis av år. I dalbotnen renner

Lenna med friskt fjellvann. Følger

du elva ned til Synnfjorden, kan du på varme sommerdager ta fjellskoene av og vandre på flate sandbanker. I og rundt Skardberga naturreservat ligger flere sætre hvor det fortsatt er husdyr som utnytter rike beiter i sørvendte skråninger og langs myrene.

I gammel skog som har stått upåvirket av hogst i lang tid finnes et unikt mangfold av sopp og lav. I dette re-

servatet finner du granstokk-kjuke på stående gammel gran, granrustkjuke på fersk liggende gran, rosenkjuke kommer inn når grana har ligget lenge, mens svart-sonekjuka finner du bare på de mosegrodde riktig store kjempene som falt for flere tiår siden. Lavskrike og tretåspett er eksempler på fuglearter som trives i gammel skog, gjerne sammen med granmeis og trekryper. Er du heldig sitter ei haukugle i en grantopp!

**De står
som voktere oppe på haugene
og noen av dem er kjemper å se til
-umulige å få tak rundt.**

Einar Sigstad i Våren og Fjellet

Skjeggklokke, bakkesøte og kongspir står i store mengder langs elvebredden.

Fra Vestfjellvegen er avstanden kort inn i reservatet. Stopper du

på Lundsætra kan du vandre på oppmerket natursti i Skardberga. Men også fra Utsikten, Oppsjøen, nordenden av Synnfjorden eller Slugulia er turen kort inn i gammel urørt naturskog. Du er velkommen ut på tur, men husk å vise hensyn til sårbart dyre- og planteliv.

Vernet: 11. mars 2011.

Vernet areal: 11,6 km².

Beliggenhet: Nordre Land kommune og Gausdal kommune.

Verneformål: Området er vernet for å ta vare på gammel forholdsvis urørt fjellgranskog, som også er leveområde for kravfulle og truede karplanter, sopp og lav.

Spesielle verneregler: Motorferdsel på vegen til Gardsætra er tillatt. Telting i samsvar med allemannsretten er tillatt hele året. Se ellers avsnitt om verneregler på s. 15.

Vernet: 11. mars 2011.

Vernet areal: 19,2 km².

Beliggenhet: Gausdal kommune.

Verneformål: Området er vernet for å ta vare på et natur- og kulturlandskap med et rikt dyre- og planteliv, et egenartet stølslandskap, kulturminner og verdifulle naturtyper (herunder gammel barskog).

Verneregler: Se s. 15.

Elg (*Alces alces*)

Dokkfaret landskapsvernområde

Gammel mektig furuskog setter preg på Dokkfaret landskapsvernområde. Ferdes du vegen innover mot turisthytta på Liomsæter opplever du denne skogen, tett og blandet med gammel gran ned mot Holsbrua, men mer og mer glissen jo lengre inn i Dokkfaret du kommer. Både langs myrer, vatn og elvebredder står kjemper på flere hundre år, værbitte og majestetiske. Flere av de gamle sæteranleggene som ble etablert på solrike og gunstige steder ligger her fortsatt. Husdyrbeitinga fra langt tilbake i tid og inn i våre dager har påvirket landskap og vegetasjon. Dokkfaret er i tillegg et meget viktig vinterområde for elg, noe den hardt beitede bjørkeskogen bærer tydelig preg av.

*Atter
og atter staar jeg like
betat av den uendelige ro,
som hviler over dette
mæktige skoglandskap*

Theodor Caspari

Mogop er en hardfør blomst som setter preg på de tørre elveslettene på vår og forsommer. Her vokser den sammen med andre arter som også er tilpasset det beitepåvirkede landskapet; bakkesøte, marinøkkel og fjelltjæreblom. På Dokkvatnet og Mjødokka kan du oppleve storlom og sjeldne fjellender som svartand, sjøorre og bergand. Er du heldig seiler ei kongeørn eller en fjellvåk over furuskogen.

I Dokkfaret landskapsvernområde kan du velge å oppleve natur- og kulturlandskapet enten fra bil, sykkel, kano eller til fots. Området er lett tilgjengelig fra bilvegen som i sommerhalvåret er åpen fra Holsbru og inn til Liomsæter (betalingsbom ved Holsbru kafé). Liomsæter turisthytte og flere utleiehytter er aktuelle overnattingssteder, og telt plassene er mange og idylliske. Dokkfaret byr på glimrende fiskeplasser i elver og vatn.

Tjruverket

Vernet: 11. mars 2011.

Vernet areal: 183,4 km².

Beliggenhet: Gausdal kommune, Sør-Fron kommune og Nord-Fron kommune.

Verneformål: Området er vernet for å ta vare på et natur- og kulturlandskap med et rikt dyre- og planteliv, et egenartet stølslandskap, kulturminner og verdifulle naturtyper (herunder gammel barskog og rikmyr).

Verneregler: Se s. 15.

Gulerle (Motacilla f. thunbergi)

Blåstrupe (Luscinia svecica)

Espedalen landskapsvernområde

Espedalen landskapsvernområde er stort og dekker et spennende landskap på grensen mellom skog og fjell.

Her ligger åpne vidder, mektige myrområder, trolsk fjellskog og vakre tjern og sjøer. Fjelltopper som Ongsjøfjellet (1362 m.o.h.) og Storhøa (1425 m.o.h.) gir mektig utsikt også videre inn i Langsua nasjonalpark. Mennesket har i uminnelige tider utnyttet dette frodige landskapet til husdyrbeiting, jakt og fiske. Spennende kulturminner som sætre, kullgroper, jernutvinningsanlegg og fangstgraver er vitnesbyrd om denne historiske bruken. Flere av de velholdte sætrene og beitemarkene er enda i aktiv bruk, og du møter fortsatt hest, ku og sau i full gang med tradisjonsbunden landskapspleie.

***Jeg
skulle
så vidt på visit,
men det var løgn,
her blev jeg hos Johan
i flere døgn
og hadde det bra
hver eneste da
fisket meg skakk
åt og drakk
Takk!***

*Fra hytteboka ved
Nordbuvatnet, 17.7.1944
Helge Ingstad*

Innenfor Espedalen landskapsvernområde finnes noen av Nord-Europas rikeste forekomster av skjeggklokke. Du finner den i tusentall både i Ongsjøfjellet og i traktene rundt Nordbua. Her vokser den sammen med andre krevende arter som brudespore, nattfiol, snøsøte, bergfrue og snøbakkestjerne. Unike kulturlandskap møter du flere steder, bl.a. i Svarttjønnholet og på Storhølsæter. På sistnevnte sted vokser fjellnøkleblom som er en sjelden art i denne delen av fjell-Norge.

Espedalen landskapsvernområde er lett tilgjengelig fra bilvegen som går inn til Storhølsæter eller til Revsjøene. Med utgangspunkt i disse stedene kan du vandre på gode stier, fiske i vakre tjern, ta en jakttur på høstparten eller en skitur en tidlig vårdag. Jakt- og fiskerort er lett tilgjengelig, og flere overnattingsmuligheter finnes i og nær området.

Mot Storhopiggen, 1433 m.o.h.

Kvitfeten med store åpne myrer

Haldorbu landscapsvernområde

Det vide og åpne landskapet i Haldorbu landskapsvernområde innbyr til å nyte utsikten og la tankene vandre. Her er åpne landskapsrom og mjuke linjer, slake lier og late elver. Nær landskapsvernområdet rager Skaget (1665 m.o.h.) og Langsua (1553 m.o.h.) opp over dette godmodige landskapet. Du ser det godt fra Storeskag eller Sælifjellet. Landskapsvernområdet inneholder verdifulle sætermiljøer og godt organiserte utmarkshamnninger. Et betydelig antall husdyr beiter i utmarka og bidrar til å opprettholde kulturbetinget vegetasjon. Tradisjonsrike navn som Kvitfeten, Bøllhaug, Bjørnhaugmyrane og Synhaugen forteller om brukshistorie langt tilbake i tid. Gjennom tilpassede vernebestemmelser er det lagt opp til at denne viktige bruken skal fortsette. Tar du turen fra

Storeskag mot Haldorbu går stien gjennom rike og vekselfuktige miljøer. Her vokser den vakre gullmyrkleggen i store mengder, side om side med fjellfiol, kongsspir, grønnskule og jåblom. Fuglelivet er rikt og du kan møte sjeldne arter som dobbeltbekkasin, myrhauk, trane og lappspurv. I gode smågnagerår jakter jordugla på sin karakteristiske måte over myrene.

**Mor sto
ved grinda og lokket.
Borti myrkanten hørdes et raut.
Og vi skimtet bak kraggete fjellskog
-konturer av beitende naut.**

Ole Rødningen

Haldorbu landskapsvernområde opplever du enkelt ved å ta bil eller sykkel inn til Storeskag. Du kan velge mellom flere merkede stier som også går videre innover i nasjonalparken. Flere buer og hytter er tilgjengelige for overnatting, og jakt og fiskemulighetene er upåklagelige! Nyt turen!

Vernet: 11. mars 2011.

Vernet areal: 58,6 km².

Beliggenhet: Øystre Slidre kommune.

Verneformål: Området er vernet for å ta vare på et natur- og kulturlandskap med et rikt dyre- og planteliv, egenartet stølslandskap, kulturminner og verdifulle naturtyper.

Verneregler: Se s. 15.

Dobbeltbekkasin (*Gallinago media*)

Morgenkos

Storlægeret landscapsvernområde

Kulturlandskapet rundt Lundsætra ligger sentralt i Storlægret landskapsvernområde. Både her og på nærliggende sætre er fortsatt mjølkeku og kalver et trivelig innslag i sommerhalvåret. Sammen med hestefølget på Tronhus gjør dette at du enda kan oppleve den særegne stemningen som skapes av husdyr, gamle velholdte sæterbygninger og menneskene rundt. Stopp opp litt og reflekter over tidligere generasjoners møysommelige arbeid, den gang da folk gikk med bølingen i flere dager for å komme opp på fjellet for å nytte seg utmarksressursene. Fra Storlægret landskapsvernområde er utsikten storslagen mot markerte topper som Spåtind (1414 m.o.h.), Ormtjernkampen (1126 m.o.h.), Røssjøkollene (1287 m.o.h.) og Djuptjernskampen (1325 m.o.h.).

Vær

**hilset fjell og setervang
hvor jeg som liten gjeter sprang.
Vær hilset elv som rant forbi
med alt som speilet seg deri.**

Christian Aasen

Storlægeret landskapsvernområde er vokseplass for sjeldne blomster og sopp som er tilpasset husdyrbeite og åpent landskap. Leter du nøye finner du truede og rødlistede marinøkler, jordtunger, vokssopp og blomster. Kikk etter skjeggklokka i veikanten eller i den rike bjørkeskogen! Over sætervollene jakter tårnfalken, mens taksvale, steinskvett og gulerle snapper insekter rundt husene. Naturmangfoldet her er avhengig av at noen fortsatt tar turen til fjells med beitedyrene, vis derfor hensyn til husdyr, gjerder og grinder.

Storlægeret landskapsvernområde kan oppleves til fots, fra bil, sykkel eller fra hesteryggen. Vinterstid finnes gode og velpreparerte skiløyper. Naturlig adkomst er via Vestfjellvegen mellom Lenningen og Oppsjøen (denne vegen er ikke vinterbrøytet). Fra Tronhus går merket sti vestover mot Svarthamar.

Vernet: 11. mars 2011.

Vernet areal: 23,3 km².

Beliggenhet: Nord-Aurdal kommune, Nordre Land kommune og Gausdal kommune.

Verneformål: Området er vernet for å ta vare på et natur- og kulturlandskap med et rikt dyre- og planteliv, egenartet stølslandskap, kulturminner og verdifulle naturtyper.

Verneregler: Se s. 15.

Håndmarinøkkel (Botrychium lanceolatum)

Velkommen i verneområdene, men husk dette:

Generelt

- Du kan ferdes fritt til fots i utmark.
- Ikke vær til skade eller ulempe for andre, eller for plante-, dyre- og fugleliv.
- Alt vilt er fredet med unntak av lovlig jakt.
- Kulturminner kan være fredet, så la steiner og andre objekter ligge der de er.
- Rydd opp etter deg og ikke kast søppel i naturen.
- Motorferdsel i utmark er med få unntak forbudt.

Hunder og beitedyr

- Du har vikeplikt for beitedyra.
- Båndtvang for hunder i perioden 01.04 – 30.09 i kommunene Gausdal, Nordre Land, Etnedal, Nord-Aurdal og Øystre Slidre. I kommunene Nord-Fron og Sør-Fron tom. 15.10.
- Lukk grinder og andre innretninger av hensyn til beitebruken.
- Søppel kan ta livet av dyr, så fjern det.
- Varslingsplikt: Ser du skadde dyr, kontakt eier, politi +47 02800 eller Mattilsynet +47 2240000.

Spesielt for verneområdene

For organisert ferdsel gjelder det egne regler. Kontakt nasjonalparkforvaltningen for informasjon.

Plukking og sanking

- I nasjonalparken og i landskapsvernområdene er plukking av sopp, bær og vanlige planter til eget bruk tillatt.
- I naturreservatene er det tillatt å plukke bær og matsopp til eget bruk. All sanking av planter og plantedeler ut over dette er søknadspliktig.

Bålbrenning

- Bålbrenning er forbudt fra 15.04 til 15.09 med unntak av steder der det åpenbart ikke kan medføre brann.
- Ikke hogg ved! I nasjonalparken og i reservatene er det tillatt med forsiktig bruk av tørre greiner som ligger på bakken. I landskapsvernområdene er det tillatt å bruke tørre greiner som ligger på bakken og tørre greiner på nedfalne trær.

Telting

- Telting over en uke i nasjonalparken på samme sted er ikke tillatt uten tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Dette gjelder ikke bruk av vandretelt.

Sykling

- I reservatene tillatt kun på vei. I Hynna naturreservat tillatt langs Reinsåsvegen, og på veien fra Reinsåsen til Hornsjøen fom. 20.06 tom. 31.03.
- El-sykkel er bare tillatt på bilveier. I verneområdene regnes el-sykkel som motorisert ferdsel.

Riding

- Tillatt i nasjonalparken og i landskapsvernområdene.
- I reservatene tillatt langs veier, godkjente kjørespor og merkede stier. I Hynna naturreservat tillatt langs Reinsåsvegen, og på veien fra Reinsåsen til Hornsjøen fom. 20.06 tom. 31.03.

Fiske og jakt

- Fiske kan foregå etter vanlige fiskeregler.
- Jakt er tillatt i nasjonalparken, i landskapsvernområdene og i Skardberga naturreservat etter gjeldende jaktlovgivning. I de andre reservatene er det kun tillatt med jakt på hjortedyr, hønsfugl og hare.

Droner og modellfly

- Er ikke tillatt å bruke i nasjonalparken og i reservatene.
- Tillatt i landskapsvernområdene.

Hundekjøring

- Følg helst det omfattende godkjente løypenettet av hensyn til sårbart vilt vinterstid.

Bruk av båt

- Bruk av båt er begrenset i naturreservatene. Sett deg inn i reglene for det enkelte reservatet.

Fakta

Hvor ligger Langsua nasjonalpark?

Mellom Gausdal, Nordre Land, Nord-Aurdal, Øystre Slidre, Nord-Fron og Sør-Fron. Etnedal kommune har arealer i Røssjøen naturreservat, like sør for nasjonalparken.

Hvordan kommer jeg meg dit?

Med bil til de mange startpunktene, se kartet.
Vinstra og Skåbu: Buss og drosje til Storhøliseter eller Verket i Espedalen. Lillehammer og Gausdal: Buss og drosje videre mot Espedalen. Derfra er det noen timers marsj til nasjonalparken fra Bødal, Svatum eller Vassenden.
Lillehammer og Nordre Land: Buss til Torpa, drosje til Synnfjell/ Spåtind. Derfra en kort marsj til nasjonalparken.
Valdres: Buss til Beitostølen, videre med leiebil eller ta en god marsj til nasjonalparken. Buss til Heggenes og drosje til Fullsenn, Etnstølen, Skaget eller Skredalen. Buss til Fagernes og drosje til Svarthammar. Buss til Etnedal, og drosje videre til Lenningen.

Nasjonalpark-kommuner

Gausdal og Øystre Slidre kommuner

Startpunkt

Holsbru ved Fv2442 i Gausdal
Veslefjell ved Jotunheimvegen i Nord-Fron.
Storeskag i Øystre Slidre.
Lenningen ved Fv2442 i Etnedal.
Verksodden ved Fv255 i Sør-Fron
Øvre Revsjøen skiltet fra Fv255 i Øvre Svatum i Gausdal.

Planlegg turen

inatur.no, ut.no, dnt.no, på outtt.com/langsua Fjellstyrenes hjemmesider langsua.no

Forvaltning og oppsyn

Langsua nasjonalparkstyre, www.nasjonalparkstyre.no/langsua
Statens naturoppsyn: Send SMS til tlf: 950 01 881
Fjellstyrene i Gausdal, Torpa, Øystre Slidre og Fron, og private sameier

Turistinformasjon

lillehammer.com og valdres.no

Ut giver:

Langsua
nasjonalpark

www.langsua.no

www.dg-trykk.no

Foto: T.Østbye. Tekst by G. Høitomt
Forside: Bearded bellflower (*Campanula barbata*)
Layout av Kistefoss Skogtjenester AS
Grafisk produksjon: Dale-Gudbrands Trykkeri as